

1 september 2025

Kära vänner!

Med tacksamhet och värme ser jag tillbaka på Ekumeniska Kommuniteten i Bjärka-Säbys sommarmöte. Jag tyckte mig uppfatta en så god anda av tillit och framtidstro och har från flera av er hört att det i år blev tydligt att vi är en gemenskap som är buren av vår kommunitets goda praktiker. Ordningar har visat sig hållbara då frågorna kring platsen inte haft lika självklara svar som under den första delen av kommunitetens historia.

De platser som står till vårt förfogande eller upplåts i samarbete med andra utgör ovärderliga bidrag också i den tid som nu är. Det gäller det bön- och gudstjänstliv som pågår i Treenighetens kapell i Bjärka-Säby och vid en rad regionala mötesplatser.

När det gäller just Bjärka-Säby nämnde jag i öppningsföredraget med rubriken *Identitet och riktning* att det nu erbjuds bättre möjligheter att ta emot övernattande gäster i byn. Vänd dig till mig, Jonas Eveborn, om du vill veta mer om vilka boendialternativ som finns tillgängliga.

En tydlig riktning efter Sommarmötet är att fortsätta arbeta med mötets utformning och organisation. Den gångna veckan ägde styrelsens utvärdering av mötet rum och innan dess har vi haft en utvärdering bland dem som bar olika ansvarsområden.

Om du som novis eller medlem av kommuniteten önskar dela dina tankar med planeringsgruppen inför nästa års möte går det utmärkt att skicka ett mejl till mig eller att höra av dig via telefon. Några av de områden vi kommer fördjupa är: Bön- och lovsångsgudstjänsten och fler helt gemensamma programpunkter för alla åldrar. 2026 markerar 800-årsjubileet sedan Franciscus av Assisi dog, vilket på olika vis kommer märkas i vårt möte.

***

MÅNADSBREV TILL EKUMENISKA KOMMUNITETEN I BJÄRKA-SÄBY

Veckan efter sommarmötet arrangerade våra vänner i klostret *Monastero di Bose*, i Italien, en ekumenisk ungdomsvecka. Tillsammans med prästerna William Grosås från Norge och Thomas Frovin från Danmark, som båda tillhör vår kommunitet, deltog tio unga vuxna från Norge, Danmark och Sverige i mötet.

Här följer en hälsning från Julia Dellming som var en av deltagarna. Julia har levt i Japan en stor del av sitt liv men bor nu i Bjärka-Säby.

*

Kära systrar och bröder i Kristus!

Jag heter Julia Dellming och jag hade glädjen att få åka till *Monastero di Bose* i somras för att delta i *Ecumenical Week for Young Adults*. Vi var cirka trettio deltagare i åldrarna 19-30 år från olika länder med hemvist i olika kyrkofamiljer.

Varje dag efter Laudes fick vi välja mellan olika arbetsuppgifter. Arbetet pågick under förmiddagen. Jag valde att plocka potatis, baka bröd och kakor i bageriet, plocka bär, och koka marmelad. Det var så otroligt kul att få jobba med systrarna och bröderna i Bose och med de andra deltagarna.

Från halv fem på eftermiddagen hade vi en samling varje dag med olika föreläsare som undervisade från Första Korinthierbrevet. Föredragshållarna kom från Church of England, Bose, Iona Community i Skottland och Ekumeniska Kommuniteten i Bjärka-Säby som representerades av William Grosås.

Hela veckan var full av bön, lovsång, djupa samtal, god mat och inte minst skratt. Min favoritstund under dagen var middagarna i tystnad. Jag som älskar att prata var själv förvånad att jag uppskattade tystnaden så mycket. Att äta under tystnad tillsammans med dem som jag bad och arbetade med hela dagen var något väldigt speciellt och lämnade ett stort intryck på mig. "We create the silence together" sa en av systrarna till mig och jag lärde mig hur vackert och mäktigt det är att skapa tystnaden tillsammans.

Då jag är uppvuxen i Japan håller jag boken *Silence* av Syusaku Endo nära hjärtat. Boken handlar om hur Gud även finns i lidandets tystnad. I Bose lärde jag mig att Gud också finns i tystnaden som skapats i glädje.

Min tid i Bose uppmuntrade mig att fortsätta leva i bön som Kristi lärjunge när jag ska börja universitetet i höst.

Tack för era böner!

Blessings in Christ!

Julia Dellming

***

Så länge jag teg tynade jag bort - om tystnadsplikten

I brevserien om tystnadernas olika nyanser vill jag den här gången uppehålla mig vid plikten att vara tyst, som särskilt rör präster och pastorer. Texten är en bearbetning av ett tidigare månadsbrev från mars 2020 där jag berör biktens gåva.

Sådant som anförtrotts en präst eller pastor under själavård och bikt ryms under löftet om tystnad.

Tystnadsplikten tjänar såväl samhället som kyrkan och värderas så högt att en ämbetsbärare med absolut tystnadsplikt aldrig kan kallas som vittne och har inte heller anmälningsplikt. Därvid lag skiljer sig den absoluta tystnadsplikten från den tystnadsplikt som t ex personal inom barnomsorgen omfattas av.

Behovet av ett rum där det som sägs stannar innanför väggarna värderas högt.

Att tjäna som själavårdare och biktmoder eller biktfar, är en av de vackraste och viktigaste uppgifterna i den särskilda tjänsten.

Att det finns ett löfte om tystnaden är en inbjudan till ett nådens väntrum där den som förtigit sina felsteg kan träda in i ett skyddat rum och bryta den destruktiva tystnaden. Den tystnad som krampaktigt hårbärats i *isolation* kan bara frigöras i *relation*.

En bok som på ett mycket förtjänstfullt vis berör den aspekten av tystnaden är *Liv i gemenskap* av Dietrich Bonhoeffer.

Liv i gemenskap är en liten bok men dess specifika vikt gör den till den tyngst vägande skrift jag överhuvud taget läst om den kristna gemenskapen.

Så skriver Ylva Eggehorn i förordet till Libris svenska utgåva (1993) av Dietrich Bonhoeffers klassiker *Liv i gemenskap*. Det sista kapitlet *Bikt och nattvard* har, inte minst i protestantiska sammanhang, blivit en källa att ösa ur när man närmar sig bikten. Många förknippar nog Bonhoeffer med talet om den billiga nåden och den dyra nåden. I boken *Efterföljelse* lägger han ut begreppen och ger en grund också för bikten.

I tidskriften Pilgrim med temat *Om någon syndar* – ägnas en artikel av Per

Arne Dahl åt en utläggning av Bonhoeffers teologi kring bikten. I sin bok *Den överraskande nåden* fortsätter Per Arne att reflektera över bikten med hjälp av Bonhoeffer:

Jesu ord i Johannesevangeliet blev för Bonhoeffer nyckeln till Bonhoeffers förståelse av förlåtelsens möjligheter: ”Om ni förlåter någon hans synder, så är de förlåtna, och om ni binder någon i hans synder, så är han bunden.” (Joh 20:23). Jesus har alltså givit människan i uppdrag att hjälpa varandra att ta synden på allvar och att tro på förlåtelsen. I bikten kan vi bekänna våra synder för Gud i en människas närvaro, och på Guds vägnar bli tillsagda att våra synder är förlåtna. Det är inte konstigt att Bonhoeffer är begeistrad över denna fristad i världen.

Bonhoeffer visar hur viktig bikten är för att olika slags genombrott ska kunna ske i den troendes liv:

Genombrottet till gemenskapen.

Genombrottet till korset.

Genombrottet till det nya livet.

Genombrottet till vissheten.

I ett så individualistiskt tidevarv som vårt går tanken lätt i riktningen att bekännelsen enbart är en sak mellan mig och Gud. Så är det inte! Något som även senare tidens avslöjanden kring kyrkliga ledares försyndelser tydliggjort är att den enskilde individens synd påverkar många. Värst är skadan förstås alltid för offret, men hela gemenskapen drabbas. Bonhoeffer tycks mena att det många gånger kan vara just bristen på en fungerande och nära relation, alltså isolation, som leder till att synden får fäste och förorenar en människas liv. Så här skriver han:

I bikten sker genombrottet till gemenskapen. Synden vill vara ensam med människan. Ju ensammare en människa blir, desto mera ödesdiger blir syndens makt över henne, och ju värre hon blir insnärjd, desto hopplösare blir i sin tur ensamheten. Synd vill vara anonym. Den skyr ljuset. I det outtalades mörker förgiftar den människan till botten. I bikten bryter ljuset från evangelium in i hjärtats mörker.

Ibland behöver vi en själasörjare som älskar oss tillräckligt för att också hjälpa oss att se obekväma sanningar om oss själva.

Vad hade det blivit av kung Davids liv om det inte vore för biktfadern Natan? Han som genom en målande berättelse leder David till självinsikt och kan säga till

honom: - Du är den mannen! (2 Sam 12). Som Guds sändebud talade han sanning in i Davids liv och fick David att se det fruktansvärda brott han begått då han på sluga vägar lät hettiten Uria falla offer för att ge fritt utrymme åt sitt begär efter Urias hustru Batseba. Davids bekännelse möter vi i Psalm 51. Reflektionen och gudsbilden framträder i psalm 32:

Lycklig den vars brott har förlåtits
och vars synd har plånats ut!
Lycklig den vars skuld har avskrivits av Herren
och vars sinne är utan svek!
Så länge jag teg tynade jag bort.
Jag jämrade mig dagen lång,
dag och natt låg din hand tung på mig,
jag blev som en åker i sommarens torka.
Då erkände jag min synd för dig,
jag dolde inte min skuld.
Jag sade: Jag vill bekänna
mina brott för Herren.
Och du förlät min synd och skuld.
Därför ber dina trogna till dig
i nödens tid.
När de stora vattnen stiger
när de inte dem.
Du är min fristad,
du bevarar mig för nöden,
du låter jubel över räddningen ljuda omkring mig.
Jag vill ge dig insikt och lära dig den väg du skall gå,
jag vill ge dig råd, min blick skall följa dig.
Var inte som en häst eller mula utan förstånd -
med tygel och betsel måste de tämjas.
Den gudlöse drabbas av många plågor,
men den som litar på Herren
skall omslutas av godhet.
Ni rättfärdiga, gläd er över Herren och jubla!
Alla rättrådiga, ropa av fröjd!

Orden ur psalm 32 utgör paradexempel för kraften i bikten. Davids liv utspelar sig före Kristus. Även om korsets realitet överskrider tiden och rummet i alla riktningar ställs bikten i ett nytt ljus efter långfredag och påskdag. Död och uppståndelse. Korset och den tomma graven.

Per Arne Dahl igen. Den här gången i Pilgrim:

Jesu försoningsdöd på korset är biktens avgörande förutsättning. Det handlar om vad som sker hos Gud när vi bekänner synd för Honom i en annan människas närvaro. Men Jesu försoningsdöd på korset är avgörande för att man ska förstå människans situation.

Ännu ett avsnitt ur *Liv i gemenskap*:

I bikten bryter vi igenom till sann gemenskap med Jesu Kristi kors och i bikten bejakar vi vårt kors. Vi erfar Jesu kors och i bikten bejakar vi vårt kors. Vi erfar Jesu kors som vår räddning och salighet i förödmjukelsens bittra smärta inför vår broder, det vill säga inför Gud. Den gamla människan dör, men det är Gud som besekrat henne. Nu har vi del i Kristi uppståndelse och det eviga livet.

Två vanliga scenarier för en själasörjare är att ett samtal som från början inte var tänkt som ett biktsamtal, visar sig bli ett biktsamtal. Kanske har man fått hjälp av själasörjaren att se sin egen skuld under lager av förnekelse och flykt och samtalet tar en riktning som avslutas med bekännelse och avlösning. Eller att nästa samtal blir ett biktsamtal.

Ett annat vanligt scenario är då någon kommit för ett biktsamtal men det visar sig att bekännelsen inte gäller en konkret synd och skuld, utan snarare bör benämnas som skam. Skulden är en sund följd av att vi handlat fel. Skammen däremot vill intala oss att vi *är* fel. Ett viktigt medel för att urskilja vad som har sitt ursprung i skulden, respektive skammen, är därför att bekännelsen under bikt alltid skall vara konkret.

I boken *En man blev sänd – en vänbok om Frank Mangs*, utgiven 1957, förs ett samtal mellan Berthil Paulson och Mangs. De kommer där att tala om att Mangs belyst behovet av dugliga biktäder. På Berthils fråga om vad som enligt Mangs kännetecknar en sådan får han svaret:

Biktfadern måste uppleva sin egen synd för att kunna hjälpa andra syndare. Jag menar inte, att han nödvändigtvis måste praktisera all tänkbar synd, ty det vore fruktansvärt. Men han måste lära känna sig själv så fullständigt, att han i sitt eget innersta upptäcker synden i tendens, även där den inte gått över i praktik.

I såväl ortodox som katolsk tradition har bikten haft en helt självklar plats även om många församlingar vittnar om att färre tar vara på möjligheten. Att lyfta fram biktens gäva är därför en ekumenisk angelägenhet.

Mångas spontana associationer till bikt leder säkert till biktåsen i någon katolsk kyrka eller det förtroliga samtalet med en *starjets* eller prästmunk och dennes biktbarn.

I Valentine Zanders bok om Serafim av Sarov möter vi den helige Serafim som biktfar. Så här talar han själv om biktfaderns roll:

Kristus är osynligt närvarande, mitt barn, för att taga emot din bekännelse... jag är bara ett vittne, som vittnar för honom allt det du kommer att säga.

Den som tar emot bikten och ger avlösning är själv en syndare i behov av bikt och avlösning:

Fylld av medkänsla med allt mänskligt lidande, genomskådade han själens hemligheter med oändlig kärleksfull barmhärtighet. Biktfadern, som tar andras synder på sig, som ibland t o m knäböjer bredvid sitt biktbarn och uppmanar det att be för honom till Frälsaren om syndernas förlåtelse – detta är bilden av den helige Serafim.

***

Symposium om Mäster Eckharts andliga vägledning

Vårdnäs stiftsgård 16-18 januari 2026

Mäster Eckhart (1260–1328) var en nydanare av kristen spiritualitet med ett budskap om en helt ny väg till gudsnärvaro i ”vanliga” människors liv. Efter att som femtonåring inträtt i dominikanernas kloster i Erfurt, blev han efter en gedigen utbildning i filosofi och teologi, magister och lärare, kallad Mäster. Men han var mer än en lärd teolog som undervisade och predikade på latin för kyrkan och akademien. Som klosterledare föreläste och författade han på det tyska folkspråket i en samtid präglad av krig, pest och kyrkliga maktstrider.

I vårt symposium ser vi närmare på Mäster Eckharts andliga vägledning, hans undervisning om det gudomliga frö som är nedlagt i själens grund hos varje människa. Vi lär i Mäster Eckhart känna en brobyggare över kultur- och religionsgränser vars betydelse för morgondagens andlighet inte kan överskattas.

Arrangörer: Tidskriften Pilgrim och Mäster Eckhartsällskapet

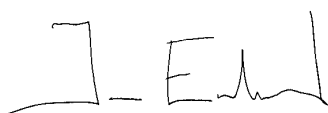
Anmälan: <https://tidskriftenpilgrim.se/symposium>

MÅNADSBREV TILL EKUMENISKA KOMMUNITETEN I BJÄRKA-SÄBY

MÄSSOR I REGION BJÄRKA-SÄBY SEPTEMBER 2025

4	12.00	Treenighetens kapell <i>Minnesdag - Gregorius den Store, som infaller den tredje september men fras i år i samband med mässan dagen därpå.</i>
25	18.00	Vist kyrka Ökenmässa
29	20.00	Treenighetens kapell <i>Festdag – Ärkeänglarna, Guds sändebud</i>

Guds frid

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized letters that appear to be 'JEW'.